

**JP "VOJVODINAŠUME"
ŠG "SOMBOR" Sombor**

IZVOD

**LOVNA OSNOVA
LOVIŠTA
„APATINSKI RIT“**

za period 01.04.2022. – 31.03.2032. godine

Mart 2022. godine

PREAMBULA

Na osnovu člana 21. Pokrajinske skupštinske odluke o pokrajinskoj upravi („Sl. list APV“ broj 4/2010 i 4/2011), člana 20. stav 1. tačka 2. Zakona o otvrđivanju nadležnosti Autonomne Pokrajine Vojvodine („Sl. glasnik RS“ broj 99/2009), člana 6. stav 1. tačka 1. i člana 34. stav 2. Zakona o divljači i lovstvu („Sl. glasnik RS“ broj 18/2010), i član 5. stav 1. i član 9. Pravilnika o načinu ustanovljavanja lovnog područja i lovišta, uslovima za sprovođenje lovnog gazdovanja, postupku sprovođenja javnog oglasa, postupku za davanje i oduzimanje prava na gazdovanje lovištem, sadržini ugovora, utvrđivanju visine odgovarajućih garancija koje je dužno da obezbedi pravno lice pre zaključivanja ugovora, kao i uslovima i načinu za davanje lovnog revira u zakup („Sl. glasnik RS“ broj 80/2010), Pokrajinski sekretar za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo doneo je rešenje za:

Ustanovljavanje lovišta

Lovište „Apatinski rit“ ustanovljeno je Rešenjem Pokrajinskog sekretara za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu („Službeni list APV“ br.1/2012 izdat 25.01.2012. godine).

Lovna osnova je urađena na osnovu člana 49. stav 4. Zakona o divljači i lovstvu („Službeni glasnik RS“ br.18/2010.), i Pravilnika o sadržini i načinu izrade planskih dokumenata u lovstvu („Službeni glasnik RS“ br.9/12.).

U dosadašnjem periodu do 31.03.2012. godine lovištem se gazdovalo na osnovu Lovne osnove lovišta za period od 01.04.2007. do 31.03.2017. godine i Godišnjeg plan gazdovanja za period od 01.04.2012. do 31.03.2013.

Dodela lovišta na gazdovanje

Lovište je dato na gazdovanje JP „Vojvodinašume“, ogranku preduzeća ŠG „Sombor“, Apatinski put 11.

Broj rešenja o davanju lovišta na gazdovanje: 104-324-121/2012-05 od 24.01.2012. godine na 20 godina.

Naziv korisnika lovišta

Lovištem gazduje JP „Vojvodinašume“ Petrovaradin, Ogranak preduzeća ŠG „Sombor“ Sombor.

Pre izrade Lovne osnove utvrđeno je brojno stanje divljači u lovištu.

Kod izrade dinamike razvoja populacije divljači, planirani su gubici u odnosu na osnovni fond (01.04.).

Lovna osnova je napisana u skladu sa sledećim dokumentima:

- Zakon o divljači i lovstvu („Sl. glasnik RS“, br. 18/2010);
- Pravilnik o sadržini i načinu izrade planskih dokumenata u lovstvu („Sl. glasnik RS“, br. 9/2012);
- Zakon o oružju i municiji („Sl. glasnik RS“, br. 9/92, 53/93, 67/93, 48/94, 44/98, 39/2003, 85/2005, 101/2005, 27/2011);
- Zakon o turizmu („Sl. glasnik RS“, br. 36/09);
- Zakon o zaštiti prirode („Sl. glasnik RS“, br. 36/09, 88/10);
- Uredba Vlade Republike Srbije („Sl. glasnik RS“, br. 45/2001, 81/2008 i 107/2009);
- Pravilnik o proglašenju i zaštiti strogo zaštićenih i zaštićenih divljih vrsta biljaka, životinja i gljiva („Sl. glasnik RS“, br. 5/2010).

1. UVOD

Prvi pisani podaci u kojima se pominje brojnost jelenske divljači na bačkom lovnom području, datiraju početkom 18. veka. Doduše, u hronici koja je vođena u to vreme, samo je kratko zapisano da približno stotinjak jelena nastanjuje ovo područje. I podaci o odstrelu jelenske divljači približno do 10 grla godišnje za razdoblje od 1785–1875, indirektno potvrđuju relativno malu brojnost jelenske divljači u to doba.

Posle 1880. godine, što se poklapa sa uništenjem poslednjeg vuka, kao i sa intenzivnim meliorativnim radovima na ovom području (podizanja odbrambenog nasipa, odvodnjavanje i dr.) brojnost jelenske divljači naglo se povećava, a takođe i odstrel. To znači, da se čovek intenzivnije počeo baviti gajenjem divljači na ovim prostorima pre oko 100 godina.

Korenite promene u načinu upravljanja ovim područjem nastale su Rešenjem Vlade FNRJ 1952. godine, kada je osnovana Uprava uzgajališta divljači, koja kasnije prerasta u LŠG „Jelen“, kojem je glavna delatnost lov i uzgoj visoke diljači, ali se istovremeno zahteva primena zajedničkog upravljanja svim privrednim granama u okviru šumskog područja (lovstvo, šumarstvo i ribarstvo). Status „Jelena“ se rešava Zaključkom Predsedništva SFRJ – 1975. godine u kome je rečeno: „da postoji poseban interes Federacije za korišćenje objekata ovog rezervata i da je potrebno da se društvenim dogovorom i ugovorom između SIV–a i RO „Jelen“ bliže utvrdi njihovo korišćenje, kao i međusobne materijalne obaveze“. Društvenim dogovorom rešen je status „Jelena“ kao i finansijska podrška za očuvanje i unapređenje ovog područja.

Na osnovu Društvenog dogovora o osnovama za utvrđivanje jedinstvenog režima i stepena zaštite („Sl. list SFRJ“ br. 23/77 čl. 28. stav 2 i 5), Zakona o zaštiti delova prirode („Sl. list SAPV“, br. 27/78) i člana 201 Statuta opštine Apatin („Sl. list opštine Apatin“), Skupštine opštine Sombor i Apatin, po pribavljenom mišljenju Pokrajinskog zavoda za zaštitu prirode Novi Sad br. 360 od 16. januara 1982. godine, donela je Rešenje o određivanju i utvrđivanju Regionalnog parka „Gornje podunavlje“ na delu teritorije opština Sombor i Apatin i određivanju zaštitne zone.

Lovište „Apatinski rit“ se 24.09.1991. godine pripaja Javnom preduzeću za gazdovanje šumama „Srbijašume“ Beograd. Odlukom Skupštine SAP Vojvodine, maja 2002. godine, osnovano je JP „Vojvodinašume“. Lovište „Apatinski rit“ od toga dana pa do danas posluje u sklopu JP „Vojvodina-šume“ Petrovaradin, Šumako gazdinstvo „Sombor“ Sombor, Šumska uprava „Apatin“ Apatin. Lovište je ustanovljeno Rešenjem Ministra poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede br. 324–02–00354/6–06 od 24.05.1995. godine i dato na gazdovanje JP „Srbijašume“ Beograd, Rešenjem o davanju lovišta na gazdovanje br. 324–02–003534/2.1–95–06 od 14. jula 1995. godine.

Odlukom Skupštine APV 01 br. 023–9 od 08.05.2002. godine osnovano je Javno preduzeće „Vojvodinašume“ koje je preuzelo zaposlene, sredstva, prava i obaveze delova JP „Srbijašume“ na području Autonomne pokrajne Vojvodine.

Rešenjem Pokrajnskog sekretarijata za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo br. 104–324–00354–7/2005 od 28.06.2005. godine ovo lovište je dodeljeno na gazdovanje na period od deset godina novoosnovanom Javnom preduzeću „Vojvodinašume“ Petrovaradin.

Uredbom Vlade Republike Srbije, (objavljene u „Sl. glasniku RS“, br. 45/01 od 20.07.2001., 81/08 od 05.09.2008, 107/09 od 23.12.2009), celokupna površina lovišta „Apatinski rit“ se nalazi u okviru SRP „Gornje Podunavlje“.

Lovište „Apatinski rit“ po svom geografskom položaju i drugim specifičnim uslovima gazdovanja predstavlja posebnu prirodnu i privrednu celinu.

Uslovi staništa šuma i šumskog zemljišta na kome se prostire lovište „Apatinski rit“

pružaju izvanredne mogućnosti za gajenje i korišćenje određenih vrsta krupne lovne divljači, a pre svega za evropskog jelena i divlje svinje.

U našoj zemlji ovo su najpoznatija staništa jelena. Zbog prirodne očuvanosti i visoke trofejne vrednosti ovi jeleni su među najcenjenijim u svetu i predstavljaju prirodno bogatstvo, praktično neprocenjive vrednosti.

Da bi se ovo prirodno bogatstvo trajno održavalo neophodna su adekvatna materijalna sredstva za ulaganje u lovište i neprekidna stručna intervencija u gazdovanju.

Praksa lovnog gazdovanja mora se zasnivati na rezultatima naučnih istraživanja, pozitivnih Zakonskih propisa u oblasti lovstva i odredaba ove lovne osnove.

Vажnost osnove je od 01.04.2022. do 31.03.2032. godine.

Lovna osnova za gazdovanje lovištem sadrži:

1. Opšti podaci o korisniku lovišta
2. Opšti podaci o lovištu
3. Rezultati gazdovanja lovištem u prethodnom planskom periodu
4. Prirodni i drugi uslovi za gajenje lovnih vrsta divljači
5. Ocena pogodnosti stanišnih i drugih faktora u lovištu
6. Upravljanje populacijama lovnih vrsta divljači
7. Zaštita nelovnih vrsta divljači
8. Ciljevi gazdovanja u lovištu
9. Mere za ostvarivanje ciljeva gazdovanja u lovištu
10. Mere gajenja i zaštite divljači u lovištu
11. Plan uređivanja i održavanja lovišta
12. Mere za sprečavanje šteta od divljači i šteta na divljači
13. Ekonomsko-finansijski plan gazdovanja lovištem
14. Opšti podaci o projektantu LO
15. Karta lovišta

2. OPŠTI PODACI O KORISNIKU LOVIŠTA

2.1. NAZIV I SEDIŠTE KORISNIKA LOVIŠTA

Korisnik lovišta je JP „Vojvodinašume“ Petrovaradin, Šumsko gazdinstvo „Sombor“ Sombor, Šumska uprava „Apatin“ Apatin.

2.2. REGISTROVANA DELATNOST KORISNIKA LOVIŠTA

Javno preduzeće „Vojvodinašume“ upisano je u registar Trgovinskog suda u Novom Sadu pod brojem Fi 2147/2002, 11.06.2002. godine.

2.3. BROJ ZAPOSLENIH NA POSLOVIMA LOVSTVA PO KVALIFIKACIJI I STRUKTURI

Na poslovima lovstva u JP „Vojvodinašume“ zaposleno je sledeće stručno osoblje:

U generalnoj direkciji zaposleno je:

- Dipl.mast. ing. šumarstva 1

U ŠG „Sombor“ zaposleno je:

- Dipl. ing. šumarstva 1
- Doktor veterinarske medicine 1

U ŠU „Apatin“ zaposleno je:

- Dipl. ing. šumarstva 1
- Poslovođa lovstva 1
- Lovočuvar 3
- Radnik na obradi i rasecanju mesa divljači 1
- Pomoćni radnik u lovstvu 1

3. OPŠTI PODACI O LOVIŠTU

3.1. NAZIV LOVIŠTA

Naziv lovišta je „Apatinski rit“.

3.2. NAZIV I BROJ AKTA O USTANOVLJAVANJU LOVIŠTA I BROJ JAVNOG GLASILA U KOJEM JE OBJAVLJEN AKT O USTANOVLJAVANJU LOVIŠTA

Lovište „Apatinski rit“ ustanovljeno je Rešenjem Pokrajinskog sekretara za poljo-privredu, šumarstvo i vodoprivredu („Sl. list APV“ br.1/2012 izdat 25.01.2012. god.)

Lovna osnova je napisana u skladu sa sledećim dokumentima:

- Zakon o divljači i lovstvu („Sl. glasnik RS“, br. 18/2010. i 95/2018 – dr.zakon);
- Pravilnik o sadržini i načinu izrade planskih dokumenata u lovstvu („Sl. glasnik RS“, br. 9/2012);
- Zakon o oružju i municiji („Sl. glasnik RS“, br. 9/92, 53/93, 67/93, 48/94, 44/98, 39/2003, 85/2005, 101/2005, 27/2011);
- Zakon o turizmu („Sl. glasnik RS“, br. 36/09);
- Zakon o zaštiti prirode („Sl. glasnik RS“, br. 36/09, 88/10, 91/10 – ispr., 14/2016,95/2018- dr. zakon i 71/2021.);
- Uredba Vlade Republike Srbije („Sl. glasnik RS“, br. 45/2001, 81/2008 i 107/2009);
- Pravilnik o proglašenju i zaštiti strogo zaštićenih i zaštićenih divljih vrsta biljaka, životinja i gljiva („Sl. glasnik RS“, br. 5/2010).

U dosadašnjem periodu do 31.03.2012. godine lovištem se gazdovalo: Lovnom osnovom lovišta za period od 01.04.2007. do 31.03.2017. godine. Izmena i dopuna Lovne osnove lovišta za period od 01.04.2009. do 31.03.2017. godine i Godišnjim planom gazdovanja za period od 01.04.2012. do 31.03.2013. godine.

Lovište je dato na gazdovanje JP „Vojvodinašume“, ogranaku preduzeća ŠG „Sombor“, Apatinski put 11.

Broj rešenja o davanju lovišta na gazdovanje: 104-324-121/2012-05 od 24.01.2012. na 20 godina.

3.3. NAZIV LOVNOG PODRUČJA U KOME SE LOVIŠTE NALAZI

Naziv lovnog područja je „Južno-bačko“.

3.4. VRSTA/TIP LOVIŠTA

Lovište „Apatinski rit“ se prema načinu korišćenja prostora svrstava u lovišta otvorenog i ograđenog tipa.

Prema nameni lovište se određuje kao lovište posebne namene.

U pogledu nadmorske visine i konfiguracije terena lovište je ravničarskog tipa.

3.5. OPIS GRANICA LOVIŠTA

Početna tačka (Y:7340720,044 X:5058354,068)

Granica lovišta „Apatinski rit“ počinje u tački koja se nalazi na levoj obali reke Dunav na 1399 km i dalje ide prema jugu do glavnog nasipa uz Dunav, prelazi nasip ispod crpne stanice-kolektora i nastavlja levom stranom nožice nasipa prve odbrambene linije do rasadnika zverinjak odeljenje 14 GJ „Zaštićene šume“ i proteže se u pravcu juga, gde nastavlja žičanom ogradom do lugarnice Kandlija pesak. Od lugarnice ide u pravcu jugoistoka žičanom ogradom do kanala Riblja voda, prelazi kanal i nastavlja u istom pravcu žičanom ogradom do odeljenja 31 odsek g gde se proteže rubom pomenutog odseka i vraća se do žičane ograde gde nastavlja da se proteže u pravcu jugoistoka do tačke gde ograda skreće u pravcu severoistoka i nastavlja da se proteže granicom 51 odeljenja GJ „Zaštićene šume“ gde izbija do nožice nasipa prve odbrambene linije.

Dalje granica lovišta „Apatinski rit“ nastavlja da se proteže žičanom ogradom uz nasip do revira Košare, gde napušta nasip prve odbrambene linije i skreće u pravcu severoistoka i produžava žičanom ogradom pored poljskog puta do najsevernije tačke odeljenja 40 GJ „Zaštićene šume“ pa skreće na jug i nastavlja žičanom ogradom do odeljenja 41 cistine 1, ovde granica skreće u pravcu jugoistok do nasipa druge odbrambene linije, i nastavlja da se proteže severoistočnom granicom 49 odeljenja do podnožja puta Sonta-Bogojevo. Dalje granica lovišta nastavlja u pravcu jugozapada istočnom granicom odeljenja 49, 48 i 47 dolazi do nasipa prve odbrambene linije, prelazi nasip i nastavlja da se proteže u pravcu jugozapada granicom odeljenja 86 GJ „Apatinski rit“, do sredine toka reke Dunav gde skreće prema zapadu i nastavlja uzvodno sredinom toka reke Dunav do 1399 km gde pod pravim uglom izlazi na početnu tačku.

3.6. UKUPNA POVRŠINA LOVIŠTA

Ukupna površina lovišta „Apatinski rit“ iznosi 6.335,76 ha.

4. REZULTATI GAZDOVANJA LOVIŠTEM U PRETHODNOM PLANSKOM PERIODU

U prethodnom periodu zacrtane aktivnosti su bile, da se u lovištu „Apatinski rit“ primenom savremenih metoda gajenja, a po načelima trajnog lovnog gazdovanja, postigne i održi kvalitetna proizvodnja lovne divljači po vrsti i broju koji odgovara kapacitetu lovišta.

4.1. OPTIMALNI FONDOVI LOVNE VRSTE DIVLJAČI

Na osnovu bonitiranja lovišta, određeni su i optimalni fondovi za sve tri lovne vrste divljači:

JELENSKA DIVLJAČ	DIVLJA SVINJA	SRNEĆA DIVLJAČ
500	300	40

4.2. MATIČNI FONDOVI LOVNIH VRSTA DIVLJAČI ZA SVAKU LOVNU GODINU

Brojno stanje jelenske divljači

GODINA	JELENSKA DIVLJAČ					
	Jeleni			Košute i dvizice	Telad	Ukupno
	Špizeri	Do 5 god.	Preko 5 god.			
2012	48	86	85	182	84	485
2013	37	95	78	196	98	504
2014	36	87	97	204	98	522
2015	36	89	104	203	99	531
2016	37	84	98	216	98	533
2017	31	85	84	149	62	411
2018	33	87	96	176	68	460
2019	36	92	103	198	74	503
2020	35	95	109	204	82	525
2021	34	104	100	216	76	530

Brojno stanje srneće divljači

GODINA	SRNEĆA DIVLJAČ			
	SRNDAĆ	SRNA	LANAD	UKUPNO
2012	16	13	6	35
2013	19	18	7	44
2014	19	18	8	45
2015	20	18	7	45
2016	18	16	7	41
2017	14	13	7	34
2018	12	14	5	31
2019	14	14	5	33
2020	13	13	1	27
2021	12	13	2	27

Brojno stanje divljih svinja

GODINA	DIVLJE SVINJE			
	VEPAR	KRMAČA	NAZIMAD	UKUPNO
2012	66	88	172	326
2013	75	96	131	302
2014	79	110	114	303
2015	80	112	120	312
2016	79	113	107	299
2017	80	123	103	306
2018	84	124	134	342
2019	81	121	117	319
2020	82	121	120	323
2021	81	108	114	303

4.3. PREGLED PLANIRANIH LOVNIH AKTIVNOSTI

Plan odstrela lovnih vrsta divljači u proteklom period (2012-2022):

Jelenska divljač

GODINA	JELENI (po klasama starosti i medaljama)									Špizer	Ukupno jeleni	Košute dvizice	Telad	Sve ukupno
	Stariji				Srednjedobni				Mladi					
	zl.	sr.	br.	Bez	zl.	sr.	br.	bez	bez					
2012/2013	3	5	8	-	-	-	-	-	31	4	51	31	18	100
2013/2014	2	5	7	1	-	-	-	1	23	10	49	37	25	111
2014/2015	3	5	8	1	-	-	-	2	29	10	58	43	30	131
2015/2016	3	6	13	2	-	-	-	12	23	11	68	41	30	139
2016/2017	3	7	9	1	-	-	-	4	25	9	57	54	39	150
2017/2018	2	2	6	-	-	-	-	-	16	2	28	12	10	50
2018/2019	2	4	8	-	-	-	-	-	16	2	32	12	10	54
2019/2020	2	6	10	-	-	-	-	2	30	2	52	26	20	98
22020/201	2	6	10	-	-	-	-	1	30	2	51	33	26	110
2021/2022	3	6	8	-	-	-	-	3	33	2	55	40	30	125

Srneća divljač

GODINA	SRNDAĆI (Po klasama starosti i medaljama)							Ukupno srndać	Srne	Lanad	Sve ukupno
	Stari				Srednjedobni		Mladi				
	zl.	sr.	br.	bez	br.	Bez	bez				
2012/2013	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	2
2013/2014	-	-	-	3	-	-	-	-	2	-	5
2014/2015	-	-	-	3	-	-	-	3	2	-	5
2015/2016	-	-	-	2	-	1	1	4	4	-	8
2016/2017	-	-	-	3	-	-	-	3	2	-	5
2017/2018	-	-	-	2	-	-	-	2	-	-	2
2018/2019	-	-	-	2	-	-	-	2	-	-	2
2019/2020	-	-	-	2	-	-	-	2	-	-	2
2020/2021	-	-	-	2	-	-	-	2	-	-	2
2021/2022	-	-	-	2	-	-	-	2	-	-	2

Divlja svinja

GODINA	VEPROVI (po klasama starosti i medaljama)							Ukupno veprova	Krmače	Prasad	Sve ukupno
	Stari				Srednjedobni		Mladi				
	zl.	sr.	br.	bez	br.	bez	bez				
2012/2013		1	1	8	-	-	-	10	24	192	226
2013/2014	-	1	1	11	-	-	-	13	32	171	216
2014/2015	-	2	2	12	-	-	-	16	36	187	239
2015/2016	-	2	2	13	-	-	-	17	34	211	262
2016/2017	-	2	2	14	-	-	-	18	39	197	252
2017/2018	-	1	3	11	-	-	-	15	40	135	190
2018/2019	-	1	3	14	-	-	-	18	45	148	211
2019/2020	-	1	3	16	-	-	-	20	45	155	220
2020/2021	-	1	3	17	-	-	-	21	45	152	218
2021/2022	-	1	2	17	-	-	-	20	40	136	196

Analizom planiranih aktivnosti u prethodnom periodu može se izvesti zaključak:
Prosečno brojno stanje divljači u periodu 2012-2022 je bilo sledeće:

- Jelenska divljač 500,4
- Srneća divljač 36,2
- Divlja svinja 313,5

4.4. PREGLED REALIZOVANIH LOVNIH AKTIVNOSTI

Izvršenje odstrela gajenih vrsta divljači u proteklom periodu (2012-2022):

Jelenska divljač

GODINA	JELENI									Špizeri	Ukupno jelena	Košute dvizice	Telad	Sve ukupno
	Stari				Srednjedobni				Mladi					
	zl.	sr.	br.	bez	zl.	sr.	br.	bez	Bez					
2012/2013	2	7	8	-	-	-	-	4	22	4	43	25	18	90
2013/2014	2	5	7	1	-	-	-	1	21	8	45	32	22	99
2014/2015	3	3	1	2	-	-	-	4	15	5	33	43	30	106
2015/2016	1	7	5	2	-	-	-	-	27	7	49	41	30	120
2016/2017	3	7	7	1	-	-	-	3	18	7	45	10	10	65
2017/2018	-	4	5	-	-	-	-	12	3	2	23	5	5	33
2018/2019	3	4	8	6	-	-	-	-	-	-	21	12	6	39
2019/2020	1	5	1	1	-	-	-	2	10	-	20	20	16	56
22020/201	1	3	-	-	-	-	-	1	9	1	15	31	14	60
2021/2022	1	11	6	-	-	-	-	3	16	4	41	32	9	82

Srneća divljač

GODINA	SRNDAĆI									Ukupno srndaći	Srne	Lanad	Sve ukupno	
	Stari				Srednjedobni				Mladi					
	zl.	sr.	br.	bez	zl.	sr.	br.	bez	bez					
2012/2013	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2013/2014	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2014/2015	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	2	1	-	3
2015/2016	-	-	-	4	-	-	-	-	-	4	4	-	-	4
2016/2017	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2017/2018	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2018/2019	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2019/2020	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2020/2021	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2021/2022	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Divlja svinja

GODINA	VEPROVI							Ukupno veprovi	Krmače	Prasad	Sve ukupno
	Stari				Srednjedobni.		Mladi				
	zl.	sr.	br.	bez	br.	bez	bez				
2012/2013	1	-	2	7	-	-	30	10	56	130	226
2013/2014	-	-	3	9	-	-	2	14	35	54	103
2014/2015	-	-	3	7	-	-	6	15	30	152	197
2015/2016	-	-	2	14	-	-	7	23	34	91	148
2016/2017	-	2	1	12	-	-	9	24	23	108	155
2017/2018	-	-	2	8	-	-	8	18	23	111	152
2018/2019	-	-	1	17	-	-	3	21	25	150	196
2019/2020	-	-	-	11	-	-	2	13	23	91	127
2020/2021	-	1	1	7	-	-	2	11	27	123	161
2021/2022	-	2	2	18	-	-	2	22	70	58	150

Analizom ostvarenih rezultata tj. odstrela gajenih vrsta u periodu 2012-2022, vidi se da je izvršen u proseku: kod jelenske divljači sa 70,22 %, kod srneće 20,0 %, a kod divlje svinje sa 85,04 %.

Kod divljih svinja je na deklarirano izvršenje plana odstrela, dodat i broj uhvaćenih živih divljih svinja u svim kategorijama. Uhvaćena divljač je izlučena iz lovišta „Apatinski rit“ i prebačena u lovište „Kamarište“.

U vezi obima uginuća jelenske divljači, period 2003–2012 može biti podeljen u dva razdoblja. Naime, 2006. godine, kulminirao je nivo invadiranosti populacije jelenske divljači zbog parazitske bolesti preživara zvane veliki metilj, ili kako je još nazivaju - američki metilj (*Fasciola magna*), i uslovio najveći broj uginuća od 32 grla. Svakako treba naglasiti da je reč o pronađenim jedinkama uginule divljači, a za pretpostaviti je da je broj bio i veći.

Nivo invadiranosti utvrđen pregledom organa odstreljene divljači, kretao se u procentu od 80%. Godine 2007. počelo se sa tretmanom lečenja jelenske divljači po recepturi dobijenoj iz Mađarske, a u formi duple aplikacije. Nivo invadiranosti je od 2007. do 2012. godine znatno opao kao posledica lečenja i kreće se u proseku oko 20%. Dakle, za period 2003–2006, proseku uginuća kod jelenske divljači je 20,5 grla na godišnjem nivou, a za period 2007–2012 iznosi 7,6 grla na godišnjem nivou. za period od 2012.-2022. Taj broj je prosečno 10,5 na godišnjem nivou.

Naravno da sva uginuća nisu izazvana pomenutom bolešću.

Kad je reč o bespravnom lovu, on je evidentan, ali je uticaj bespravnog lova na smanjenje fondova divljači u lovištu minoran.

Posebno se može zaključiti iz brojnih stanja srneće divljači da fond nije stabilan, i da beleži osetne padove. Razlozi za ovakav trend smanjenja populacije su, pre svega, navedena parazitoza i veliki porast brojnosti populacije predatorske vrste - šakala. Trend smanjenja populacije je evidentan od 2000. godine.

U tom smislu se veoma oprezno izvršavaju planovi odstrela srneće divljači koga praktično nema poslednjih deset godina jer je brojno stanje bilo ispod osnovom planiranog, a gubitke nije moguće predvideti. Prosek uginuća za posmatrani period je nemoguće iskazati jer podataka nema za ovu vrstu, a ostatke srneće divljači je veoma teško pronaći. Praktično, jedini korektivni faktor je neprestani monitoring populacije srneće divljači u funkciji prepoznavanja optimalnog fonda za novonastale uslove, kako bi mere gazdovanja bile pravilno postavljene. U tom smislu, za period trajanja ovog gazdinskog perioda u dinamičkoj razradi populacije srneće divljači, prirast je postavljen u varirajućem koeficijentu od 70 do 80% ženskih grla tri i više godina starosti, a procenat gubitaka od 10 do 15% na fond divljači.

Ovakav pristup gazdovanju srnećom divljači kakav se predlaže za naredni gazdinski period, koga karakteriše oprez u odstrelu, je pre svega uslovljen evidentnim umanjnjem foda srneće divljači za prethodnih deset godina.

Što se tiče divljih svinja, one zadržavaju stabilnost kretanja populacionih parametara sa tendencijom rasta brojnosti. Prosečan nivo uginuća za period 2012.–2022. iznosi 13,3 grla u svim kategorijama i kreće se u okviru planiranih parametara. Presudnu ulogu na broj uginuća divljih svinja ima visok vodostaj Dunava u prolećnom periodu i to na najmladje kategorije.

Što se lovnog turizma tiče, u proteklom periodu je zabeleženo prosečno od 50 do 60 lovaca-turista godišnje. Njihov prosečan broj dana provedenih u lovištu je 3 lovna dana, što podrazumeva i pansionski smeštaj u lovačkoj kući „Mesarske livade“. Zanimljivo je broj lovaca-turista koji koriste druge vidove smeštaja a love u ovom lovištu.

Od 2006. godine, kako je već navedeno, koristi se prolećna prihrana divljači svih lovnih vrsta sa koncentratima i briketima soli u koje su dodati antiparazitici (Albendazol ili Novobendazol, Ivermektin).

Korišćena je sledeća prosečna godišnja količina koncentrata:

VRSTA HRANIVA	Količina u kg
Koncentrat za jelene+lek	5.025
Koncentrat za Prasad+lek	2.298
Briketirana so+lek	483

5. PRIRODNI I DRUGI USLOVI ZA GAJENJE LOVNIH VRSTA DIVLJAČI

5.1. KATASTARKA STRUKTURA POVRŠINA LOVIŠTA PO OPŠTINAMA I VLASNIŠTVU

Po teritorijalno-administrativnom položaju lovište „Apatinski rit“ pripada opštini Apatin.

Struktura površine lovišta je sledeća:

Red. br.	Struktura površine po kulturama	Vlasništvo			Ukupno ha
		Državno ha	Privatno ha	Ostalo ha	
1.	Šume i šumsko zemljište	3.467,67	-	-	3.467,67
2.	Pašnjaci i livade	956	-	-	956,00
3.	Njive i bašte	9,09	-	-	9,09
4.	Tršćaci, bare i voda	1.005	-	-	1.005,00
5.	Voćnjaci i vinogradi	-	-	-	-
6.	Ostalo zemljište	898	-	-	898,00
7.	UKUPNO	6.335,76	-	-	6.335,76

5.2. NAČIN KORIŠĆENJA POVRŠINA U LOVIŠTU

Lovište „Apatinski rit“ ima svega 12,0 ha nelovnih površina. Na toj površini nalaze se lovni objekti, odnosno, objekti za smeštaj gostiju-lovac, zgrade domara, mašinska radionica, lugarnica i drugi prateći objekti. Sve ostalo su lovne površine (6.323,76ha).

5.3. LOVNO-PRODUKTIVNE POVRŠINE

Lovno-produktivne površine su površine lovišta na kojima lovna vrsta divljači ima povoljne uslove za život, reprodukciju, pravilan razvoj i stalan opstanak i na kojima se lovnim gazdovanjem gaji, štiti i racionalno koristi.

Lovno-produktivne površine za gajenje glavnih vrsta divljači:

Vrsta divljači	Površina u ha
Jelen	6.090,74
Srna	6.090,74
Divlja svinja	6.090,74

5.4. LOVNO-NEPRODUKTIVNE POVRŠINE

Površine lovišta na kojima lovna vrsta divljači nema uslova za stalan opstanak i razmnožavanje ili na kojima je nepoželjna ili osetno štetna i na kojima se divljač štiti i lovi, ali se ne gaji jesu lovno-neproductivne površine.

Iz lovno-productivnih površina izdvajamo površine koje su privremeno ograđene u cilju zaštite mladih zasada šumskih kultura. Ovakve površine su kategorija koja se iz godine u godinu menja, ali su u proseku oko 500 ha. Trenutnu situaciju prikazaćemo u tabeli:

Lovno-neproductivna površina	Površina u ha
Skupne ograde	528,54
Rasadnici	22,47
Poljoprivredna proizvodnja	9,09
Ukupno	560,10

Podaci iz tabele se odnose na situaciju u lovištu „Apatinski rit“ u mesecu Martu 2022. godine.

5.5. ZAŠTIĆENA PRIRODNA DOBRA U LOVIŠTU

Celokupna površina lovišta „Apatinski rit“ (osim odeljenja 51-odseci a,b,c,d,e,f i čistina 1 i odseka 31g sa ukupnom površinom od 48,2 ha) se nalazi u Specijalnom rezervatu prirode „Gornje podunavlje“ koji je ustanovljen uredbom Vlade Republike Srbije („Sl. glasnik RS“, br. 45/2001, 81/2008 i 107/2009). Ovo područje svrstano je u zaštićena prirodna dobra od izuzetnog značaja (I kategorija).

Specijalni rezervat „Gornje Podunavlje“ stavlja se pod zaštitu kao područje sa posebno izraženim odlikama reljefa i hidrografskim pojavama i objektima inudaciono-aluvijalnog rečnog pojasa očuvanim i bujnim izvornim biljnim zajednicama ritova (ritske šume, livade, trstici i dr.), koje karakteriše raznovrsnost i bogatstvo flore retkih i proređenih vrsta biljaka (beli i žuti lokvanj, kukurjak, rebratica, zakržljana perunika, zmijski i jezičasti ljutić, crni glog), bogatstvo faune, naročito krupnih sisara (jelen obični, divlja svinja, srna), riba i ptica močvarica, prisustvo retkih i proređenih životinjskih vrsta (orao belorepan, crna roda, kuna zlatica, kuna belica, jazavac, divlja mačka i dr.) i osobita lepota pejzaža.

Na području Specijalnog rezervata „Gornje Podunavlje“ ustanovljava se režim zaštite I stepena površine 261,62 ha, režim zaštite II stepena površine 4.843,81 ha i režim zaštite III stepena površine 14.499,56 ha.

Režim zaštite I stepena, što se tiče lovišta „Apatinski rit“, obuhvata područja:

1) Adler, površine 20,78 ha GJ: Apatinski rit, Revir: Kanlije-Pesak, Odelenje: 35 odsek d, čistina 4, 5, 6, Odelenje: 40 čistina 3, 4;

2) Velika hagla - Srebrenički dunavac, površine 83,78 ha, GJ: Apatinski rit, Revir: Duboki jendek, Odelenje: 47 čistina 1, Odelenje: 48 čistina 5, Odelenje: 49 odsek a, b, c, d, e, g, čistine 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7;

3) Velika Bakulja površine 85,34 ha, GJ: Apatinski rit, Revir: Bakulja, Odelenje: 77 odsek c, f, g, čistine 2, 3, 4, 5, Odelenje: 80 čistina 3, Odelenje: 81 odsek e, f, čistina 4, Odelenje: 82 odsek c, čistina 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, Odelenje: 83 odsek a, b, c, čistina 1, 2, 3, 4, 5, Odelenje: 84 odsek a, b, c čistina 1, 2.

Režim zaštite II stepena obuhvata područja:

1) Golić-Bara Danguzovac površine 287,18 ha, GJ: Apatinski rit, Revir: Staklara (Golić

i bara Danguzovac), Odelenje: 63 odsek c, d, e, f, g, h, i, čistina 1, 2, 3, 4, 5, 6, Odelenje: 64 odsek c, d, čistina 4, 5, Odelenje: 66 odsek e, f, g, h, čistina 1, 2, Odelenje: 67 odsek a, b, c, d, e, f, čistina 1, 2, 3, 4, 5, Odelenje: 69 odsek c, čistina 2, 3, Odelenje: 70 odsek a, b, c, d, e, f, čistina 1, 2, 3, 4, 5, Odelenje: 71 odsek a, b, c, d, e, f, g, h, čistina 1, 2, 3, 4, Odelenje: 72 odsek a, b, c, d, e, f, g, h, i, j, k, čistina 1, 2, Odelenje: 73 odsek a, b, c, d, e, f, čistina 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, Odelenje: 74 odsek a, b, c, d, e, f, čistina 1, 2, 3;

2) Košare-Sonćanska bara, površine 8,68 ha, GJ: zaštićene šume, Revir: Košare (Velika ili Sonćanska bara), Odelenje: 46 čistina 1, 2, 7, Velika Bara;

11) Velika Bakulja, površine 32,88 ha, GJ: Apatinski rit, Revir: Bakulja, Odelenje: 80 odsek b, c, d, e, f, čistina 1, 2;

3) Stari tokovi Dunava-Antropogeni vodotoci, površine 3.124,87 ha;

4) Bestrement, površine 55,10 ha, GJ: Zaštićene šume, Revir: Duboki jendek (Bestrement), Odelenje: 32 čistina 2, Odelenje: 33 odsek e, f, čistina 3, 4, 6, Odelenje: 34 odsek a, b, c, čistina (bara Bestrement) 1, 2, 3, 4, 5, Odelenje: 35 čistina (bara) 2;

5) Hrastova greda površine 15,24 ha, GJ: Zaštićene šume, Revir: Kanlija pesak, Odelenje: 20 čistina 1, 3, Odelenje: 21 odsek e, d, čistina 1, Odelenje: 23 odsek a.

Ostali prostor zaštićenog dobra obuhvaćen je režimom zaštite III stepena.

Na području Specijalnog rezervata „Gornje Podunavlje“ u režimu I stepena zabranjuje se korišćenje prirodnih bogatstava i isključuju svi drugi oblici korišćenja prostora i aktivnosti osim naučnih istraživanja i kontrolisane edukacije.

U Specijalnom rezervatu „Gornje Podunavlje“ u režimu zaštite III stepena zabranjeno je:

- 1) graditi industrijske, poljoprivredne i slične objekte (turistički objekti, hotelski kompleksi i dr.) i obavljati radove kojima se narušavaju morfološke i hidrološke karakteristike terena, uništava biljni i životinjski svet ili se na bilo koji drugi način narušava integritet prostora, osim za potrebe unapređenja stanja prirodnih vrednosti (revitalizacija), gradnje šumskih tvrdih puteva od prirodnog materijala, kao i sistema odvodnjavanja i navodnjavanja;
- 2) sakupljanje i korišćenje strogo zaštićenih vrsta;
- 3) ispuštanje neprečišćenih otpadnih voda, kao i voda neodgovarajućeg kvaliteta;
- 4) paljenje trske;
- 5) vršiti promenu namene površina, osim za revitalizaciju prirodnih staništa;
- 6) pošumljavati bare, depresije i livade;
- 7) eksploatisanje mineralnih sirovina, osim za potrebe održavanja plovnog puta;
- 8) otvaranje i formiranje deponija;
- 9) graditi vikend objekte i vikend naselja izvan građevinskih područja utvrđenih posebnim planskim i urbanističkim dokumentima;
- 10) izvoditi domaću stoku na ispašu.

Na delu Specijalnog rezervata „Gornje Podunavlje“ koje se nalazi u režimu zaštite II stepena, zabranjeno je:

- 1) vršiti čistu seču, osim ako je planirana kao redovan oblik obnavljanja šuma, i vršiti zamenu autohtonih sastojina i grupacija autohtonih vrsta (supstitucija);
- 2) vršiti seču stabala sa gnezdima orla belorepana i crne rode;
- 3) unošenje alohtonih i invazivnih vrsta, osim vrsta šumskog drveća (ako nisu invazivne) kojima se već gazduje po posebnim osnovama;
- 4) uznemiravanje ptica u reproduktivnom periodu (šepurenje, parenje, gnežđenje, izvođenje mladih);
- 5) isušivanje Mirkovića bare (Varoško jezero), širenje kanalske mreže oko bare i zaoravanje zemljišta neposredno uz baru;

- 6) vršiti lov i ribolov na Mirkovića bari, osim sanitarnog;
- 7) kretanje vozila izvan puteva i u periodu reprodukcije životinja, osim vozila za potrebe zaštite rezervata;
- 8) kretanje čamaca na motorni pogon, osim čamaca čuvarske službe;
- 9) kretanje čamaca na području starog toka Dunava u periodu mresta riba, osim čamaca čuvarske službe;
- 10) pregrađivanje migratornih staza.

Zabrane koje važe za sve stepene zaštite u lovištu "Apatinski rit" a koje važe za strogo zaštićene vrste ptica, naročito naglašavamo:

1. Zabranjeno je uznemiravanje šumskih ptica u reproduktivnom periodu, tj. u vremenu od 1. aprila do 31. jula;
2. Radi zaštite gnezdilišta orla belorepana (*Haliaeetus albicilla*) zabranjeno je tokom cele godine sprovoditi bilo kakve aktivnosti iz oblasti lovstva i gazdovanja divljači u zaštitnoj zoni aktivnog gnezda (krugu poluprečnika 100 metara oko aktivnog gnezda, odnosno krug 200 m u prečniku, u čijem centru je gnezdo), a u pojasu neuznemiravanja je oko zaštitne zone aktivnog gnezda (omeđen kružnicom poluprečnika 200 m, (odnosno 400 m u prečniku oko gnezda) zabrana važi u periodu od 15. decembra do 15. juna;
3. Radi zaštite gnezdilišta crne rode (*Ciconia nigra*) zabranjeni su lovne i druge aktivnosti u krugu poluprečnika od 100 m oko aktivnog gnezda. Zabrana važi tokom cele godine;
4. Radi zaštite gnezdilišta crne lunje (*Milvus migrans*), osičara (*Pernis apivorus*) i ostalih krupnih ptica grabljivica, zabranjeni su lovne i druge aktivnosti u krugu poluprečnika od 100 m oko svakog aktivnog gnezda, u periodu od 1. aprila do 30. jula.

Na području Specijalnog rezervata Gornje Podunavlje obezbeđuje se: praćenje i regulisanje količina i kvaliteta voda u aluvijalnoj ravni Dunava i održavanje njegovog optimalnog nivoa sa stanovišta potreba očuvanja živog sveta i sa ciljem sprečavanja plavljenja terena iznad kote 84,50 mnv; upravljanje šumama po principima održivog gazdovanja, uklanjanje i suzbijanje invazivnih vrsta mehaničkim i selektivnim hemijskim sredstvima uz saglasnost nadležnog ministarstva; očuvanje, poboljšanje i povećanje površina prirodnih šumskih sastojina, primena mera u gazdovanju šumama kojima se osigurava očuvanje stabala i delova šumskih sastojina kao postojećih i mogućih objekata i mesta gneždenja ptica, a posebno orla belorepana i crne rode, uzgojne i sanitarne mere s ciljem očuvanja stabilnosti i zdravstvenog stanja sastojina; zaštita i praćenje stanja biljaka i životinja, njihovih populacija i staništa, očuvanje i unapređivanje stanja populacija ugroženih vrsta flore i faune; uspostavljanje monitoringa, očuvanje stabilnosti i kvaliteta populacija lovne divljači, uređenje, izgradnja i infrastrukturno opremanje prostora za potrebe lova, ribarstva, gazdovanja šumama, turizma i rekreacije na način kojim se neće ugroziti posebne vrednosti dobra; naučnoistraživački i obrazovni rad i prezentacija prirodnih vrednosti.

O Specijalnom rezervatu „Gornje Podunavlje“ stara se JP „Vojvodinašume“ Petrovaradin. Preduzeće u obavljanju poslova zaštite i razvoja Specijalnog rezervata „Gornje Podunavlje“ obezbeđuje sprovođenje Programa, propisanih režima zaštite i očuvanja prirodnog dobra, naučno-istraživačke, kulturne, vaspitno-obrazovne, informativno-propagandne i druge aktivnosti, donosi Program i godišnji program zaštite i razvoja.

6. OCENA POGODNOSTI STANIŠNIH I DRUGIH FAKTORA U LOVIŠTU

6.1. BONITET LOVIŠTA

Planski karakter lovne proizvodnje i potreba njenog usklađivanja sa dodirnim privrednim granama u okviru iste privredne celine, zahtevaju da se proceni stepen prikladnosti lovišta za život pojedinih vrsta divljači i da se odredi njihov broj koji, obzirom na proizvodne i prirodne uslove može biti trajno prisutan u lovištu tj. da se izvrši **bonitiranje** staništa za gajenje vrsta divljači.

Obzirom da se ovde radi o lovištu za gajenje jelenske divljači, srneće divljači i divljih svinja, u kome je pozitivna intervencija uzgajivača vrlo velika – divljač se zimi prehranjuje, a u toku leta je obezbeđena potrebna dopunska prehrana sa poljoprivrednih površina. Imajući u vidu ukupan prehrambeni potencijal područja dolazi se do zaključka da su navedene kategorije divljači uglavnom obezbeđene hranom iz autohtonih izvora u toku vegetacionog perioda. Nedostatak ovih izvora u toku zime otklanja se zimskom prehranom.

Bonitiranje lovišta se može vršiti prema različitim autorima iz naše literature, a kao putokaz uzeli smo bonitiranje lovišta od autora B. Tomašenića i L. Radosavljevića (Novi Sad, 1972.).

Međutim, navedena uputstva su opšta i prosečna ili se pak ne razmatraju sve vrste koje se u ovom lovištu gaje, te su nam poslužile samo kao podsetnik na koje elemente odnosno ekološke uslove veću pažnju da obratimo. Ovo se posebno odnosi na divlju svinju.

Razmotreni su i ocenjeni osnovni faktori:

- Karakteristike staništa: hrana i voda;
- Vrsta i kvalitet zemljišta;
- Mir u lovištu;
- Opšta pogodnost lovišta: odnos prema poljoprivrednim površinama, hrana, klima, hidrološki uslovi, konfiguracija terena i sl.

Na osnovu upoznavanja i detaljnih ocenjivanja svih bitnih faktora u lovištu, kao i dosadašnjih iskustava u gazdovanju, utvrdili smo sledeće vrednosti osnovnih faktora za gajenje vrsta divljači:

Osnovni faktor	Broj poena		
	Jelenska divljač	Srneća divljač	Divlja svinja
Hrana i voda	25	10	25
Vegetacija	20	15	20
Kvalitet zemljišta	15	10	15
Mir u lovištu	15	10	15
Opšte pogodnosti	20	7	20
UKUPNO	90	52	90

Bonitiranjem su obuhvaćene lovno-produktivne površine, koje su utvrđene na osnovu analiza ekoloških uslova sredine. Lovno-produktivne površine su oni delovi lovišta na kojima određene vrste divljači imaju uslove za stalan opstanak i razmnožavanje i na kojima se lovnim

gazdovanjem određena divljač gaji, štiti i koristi.

Na osnovu broja poena iz navedene tabele, kao i dosadašnjeg iskustva i rezultata gazdovanja bonitetni razredi za gajene vrste divljači u lovištu „Apatinski rit“ su:

1. Za jelensku divljač	I	bonitetni razred
2. Za srneću divljač	III/IV	bonitetni razred
3. Za divlju svinju	I	bonitetni razred

6.2. KAPACITET LOVIŠTA

Kapacitet lovišta podrazumeva najveći mogući broj lovne divljači utvrđen bonitiranjem, koji se može gajiti u lovištu, a koji ne narušava prirodne odnose između lovne vrste divljači i ostalih životinjskih vrsta, kao i između lovnih vrsta divljači i njihovih staništa i koji ne čini nikakve štete ili čini minimalne i podnošljive štete na lovno-produktivnim površinama.

Pod **biološkim kapacitetom** lovišta uglavnom se podrazumeva maksimalna moguća brojnost određene vrste divljači u lovištu i njeno održavanje pod uslovom da ne budu ugrožene rezerve hrane i da ne dođe do degeneracije divljači.

Imajući u vidu uslove ovog lovišta, za jelensku divljač, srneću divljač i divlju svinju, s obzirom na namenu lovišta, može se prihvatiti sledeće brojno stanje divljači u osnovnom matičnom fondu:

Jelenska divljač	500 grla
Divlja svinja	300 grla
Srneća divljač	40 grla

Ova brojnost podrazumeva optimalnu polnu, starosnu i trofejnu strukturu.

Kapacitet lovišta po ranije navedenim autorima predstavlja broj jedinki neke vrste na 100 ha lovno-produktivne površine koji obezbeđuje optimalni kvalitet divljači i lovnu eksploataciju pri čemu su štete od divljači neznatne ili se raspoloživim sredstvima zaštite mogu sprečiti, odnosno svesti na nivo koji se gazdovanjem lovištem može podneti.

Na osnovu predloga za jelensku divljač određen je ekonomski kapacitet (računajući da će se gajiti 8,2 grla na 100 ha lovno-produktivne površine) 500 grla u osnovnom matičnom fondu sa realnim prirastom od 140 grla, tako da ekonomski kapacitet za jelensku divljač iznosi 640 grla.

Za srneću divljač određen je ekonomski kapacitet (računajući da će se gajiti 0,65 grla na 100 ha lovno-produktivne površine) 40 grla u osnovnom matičnom fondu sa realnim prirastom od 12 grla, odnosno ekonomski kapacitet za srneću divljač iznosi 52 grla.

Za divlju svinju određen je ekonomski kapacitet (računajući da će se gajiti 4,92 grla na 100 ha lovno-produktivne površine) 300 grla u osnovnom matičnom fondu sa realnim prirastom od 225 grla, odnosno ekonomski kapacitet za divlju svinju iznosi 525 grla.

6.4. DEJSTVO POTENCIJALNIH FAKTORA RIZIKA

Potencijalni faktori rizika prvenstveno se ogledaju kroz antropogene uticaje, svesnim i nesvesnim delovanjem ljudi prisutnih u lovištu kroz zadovoljavanje vlastitih potreba može doći do neželjenih posledica koje se mogu dogoditi usled nemara - odlaganjem otpadnih materija kroz eventualna trovanja, izazivanjem požara a ponajviše usled uznemiravanja divljači prisustvom ljudi u kampovima, vikend naseljima i sl. Ovi uticaji mogu se svesti na

najmanju moguću meru obaveštavanjem i edukacijom posetilaca kao i kontrolom i sprečavanjem nekontrolisanog kretanja i neželjenih aktivnosti od strane čuvarskih službi i ostalih zaposlenih.

Obzirom na već pomenute činjenice da se lovište nalazi u zaštićenom prirodnom dobru (ZPD) SRP „Gornje podunavlje“, moraju se uvažiti sva zakonska ograničenja i interni akti upravljača kao npr. Ureba o proglašenju ZPD, Pravilnici o unutrašnjem redu i čuvarskoj službi, Pravilnik o monitoringu zaštićenih vrsta i drugi koji regulišu većinu aktivnosti u ZPD i samom lovištu, što ima pozitivan uticaj i olakšava upravljanje populacijama divljih životinja, obzirom na tesnu povezanost pomenutih delatnosti.

Antagonizmi mogu nastati u domenu turističke delatnosti i broja posetilaca koji gravitiraju u ovom području i čiji broj u budućnosti će rasti obzirom da se u lovištu nalazi međunarodni biciklistički koridor Euro Velo 6, kao i značaj koji SRP „Gornje podunavlje“ ima u međunarodnim okvirima (IBA područje, IPA područje, Ramsarsko područje) kao i status nacionalnog kandidata za status međunarodnog rezervata biosfere Dunav-Drava-Mura i dr. Lovna osnova i Godišnji program kao i obaveze i aktivnosti koje iz njih proističu, usklađuju se sa Srednjeročnim programom zaštite i razvoja SRP „Gornje podunavlje“ i godišnjim programima, što treba da olakša upravljanje lovištem i antagonizme svede na najmanju moguću meru.

Najveća opasnost, što se antropogenog faktora tiče, predstavlja nezakonit lov – krivolov, koji je naročito evidentan u delovima lovišta koji su oivičeni asfaltnim putevima, i na rubnim delovima lovišta koji su zaštićeni dotrajalom vanjskom ogradom. Ovaj faktor opasnosti je, ipak, sveden na minimum, pre svega, zahvaljujući dobro organizovanom lovočuvarskom službom i korektnom saradnjom sa organima policijske uprave. Ovde moramo spomenuti i negativan uticaj nekontrolisanog kretanja drugih interesnih grupa kroz lovište (biciklista, sakupljača odbačenog jelenskog rogovlja i šumskih plodova, ribolovaca, pčelara i drugih), u smislu narušavanja mira u lovištu koji je važan za sve gajene vrste divljači, a naročito za preživare.

Verovatno i najveći potencijalni faktor rizika predstavlja parazitska bolest pod nazivom Veliki ili američki metilj (*Fascioloides magna*). Od njega obolevaju prvenstveno preživari u Severnoj Americi i Evropi. Bolest je prvi put opisana u Italiji (Bassi, 1875), konstatovana je zatim i u Čehoslovačkoj 1971., a zatim se širi i po Poljskoj, Nemačkoj, Austriji, Mađarskoj, Hrvatskoj, Srbiji, Rumuniji – što znači u slivu reke Dunav. Kod nas je ova parazitoza prvi put primećena kod jelenske divljači lovne 1996/1997 godine u ŠG Sombor na teritorije SR „Gornje podunavlje“.

U prirodnim uslovima sreće se kod:

- Ritskog jelena;
- Jelena lopatara;
- Srne;
- Belorepog jelena, losa.

Osim divljih preživara (lat. Cervida) sreće se i kod drugih divljih i domaćih preživara:

- bizona, jaka, lame, muflona, divokoze, kozoroga;
- goveda, ovaca i koza.

Fasciola magna (lat.) je veliki parazit koji parazitira u jetri preživara bušeći kanale, fizički i hemijski uništavajući jetru. Ovalnog je oblika i može biti veličine od 20 do 100 mm. Larve mogu krvlju dospeti i u druge organe gde izazivaju patogene efekte.

Od 1996. korišćeni su različiti antiparazitici, pomešani u razna koncentrovana hraniva, ali ovaj način aplikacije nije dao zadovoljavajuće rezultate. Invadiranost je i dalje rasla sa početnih 20% zaraženih jedinki u matičnom zapatu do preko 90% populacije lovne 2006/2007 godine. Te godine je na osnovu susednog lovišta „Gemenc“ u Mađarskoj preporučena

primena preparata Albendazol.

Tokom 2008. godine, nakon aplikacije leka putem komprimiranih briketa soli sa lekom, u jetrama odstreljenih divljači primećeni su ožiljci sa malim brojem živih parazita. Efekti lečenja pokazali su se i kroz povećanje prosečne telesne mase, a naročito poboljšane trofejne vrednosti.

Prisustvo velikog američkog metilja u populaciji jelenske divljači u period 2012.-2022.god.i dalje predstavlja veliki problem, invadiranost divljači kretala se od 30%-80% u zavisnosti od hidroloških i stanišnih prilika kao I uspešnosti lečenja medikamentima.

Značajan rizik po populaciju divljih svinja predstavlja prisustvo virusnog patogena koji izaziva obolenje AKS afrička svinjska kuga , a koji je je registrovan I u Republici Srbiji.Rizik od pojave AKS u lovištu je vrlo visok iako je lovište ograđeno, vektori prenosa bolesti mogu biti I antropogenog karaktera stoga je neophodno nastaviti sa svim preventivnim merama I monitoringom prema uputstvima nadležnih stručnih službi.

Krajem 90-ih godina prošlog veka, u lovištu „Apatinski rit“ primećena je nova vrsta predatora – šakal, koja je u sledećoj deceniji potpuno poremetila lanac ishrane i ponašanje divljači (lovne i nelovne). Pored pomenutog socijalnog ponašanja moramo istaći i značajno smanjenje populacije lovne divljači, naročito srneće. Kako je šakal uglavnom lešinar – čistač, zapažanja u ovom lovištu govore suprotno. Naime, šakal je izuzetno agresivna vrsta, veoma visokog nataliteta, koja u ovim krajevima nema prirodnog neprijatelja. Pre svega je počeo loviti sitne preživare poput srne čiji broj je znatno redukovan, a ta tendencija pada populacije morala se zaustaviti značajnim smanjenjem odstrela srneće divljači. Narušen je ciklus lanca ishrane u smislu što je šakal potisnuo lisicu čiji je prirodni neprijatelj, a time se povećao broj fazanske i zečije divljači, iako to nisu tipično šumske vrste. Osim srneće divljači, šakal se hrani i mlađim kategorijama divljih svinja, tako da se socijalno ponašanje krmača nakon prašenja i za vreme perioda laktacije u prva 3 meseca života prasadi, takođe, potpuno izmenilo. Štiteći se od predatora – šakala, krmače su počela da se grupišu štiteći svoj podmladak. I pored ovakvih mera, šakal, koji lovi u čoporu uspeva da uhvati po neko prase. Brojnost šakala se povećava, a redukcija populacije može se rešiti isključivo odstrelom.

Elementarne nepogode izazvane su uglavnom visokim vodostajem Dunava, visokim snežnim pokrivačem, kao i visokim i niskim temperaturama. U ovakvim slučajevima se pomaže divljači, hvatanjem i prebacivanjem u neki drugi deo lovišta, zatim pojačanom ishranom kako bi se štete na kulturama svele na minimum, kao i obustavom lova, naročito u periodu kad su prisutne ledene pokorice na snegu. Veliki problem za divljač predstavlja i prisustvo komaraca, koji su naročito nepovoljni za mlađe kategorije (telad, prasad, lanad itd.).

7.3. PROCENJENE POČETNE BROJNOSTI LOVNIH VRSTA DIVLJAČI

Brojno stanje divljači 31.03.2022. godine.

Jelenska divljač					
Špizeri	Jeleni		Košute dvizice	Telad	UKUPNO
	do 5 god.	preko 5 god.			
28	85	90	225	78	506

Srneća divljač			
Srndaći	Srne	Lanad	UKUPNO
11	13	4	28

Divlja svinja			
Veprovi	Krmače	Nazimad	UKUPNO
78	128	132	334

Sitna divljač				
Zec	Fazan	Div.patka	Div.guska	Ostalo (lisica, šakal)
80	100	500	50	150

13. EKONOMSKO - FINANSIJSKI PLAN GAZDOVANJA LOVIŠTEM

13.1. UKUPNI PRIHODI OD GAZDOVANJA LOVIŠTEM

Prihodi od trofeja:

Jelen

220	poena	10 kom	x	1.242.425,83	RSD =	12.424.258,30
215	poena	10 kom	x	919.505,85	RSD =	9.195.058,50
8,00	kg	57 kom	x	462.970,00	RSD =	26.389.290,00
7,00	kg	79 kom	x	322.321,67	RSD =	25.463.411,93
4,00	kg	112 kom	x	99.625,00	RSD =	11.158.000,00

Košute

199 kom x 9.371,67 RSD = 1.864.962,33

Telad

150 kom x 5.858,33 RSD = 878.749,50

Ukupno jelenska divljač RSD = 87.373.730,56

Vepar

22 cm	20 kom	x	173.885,83	RSD =	3.477.716,60
18 cm	140 kom	x	74.520,83	SDR =	10.432.916,20
16 cm	33 kom	x	49.690,83	RSD =	1.639.797,39

Krmača

210 kom x 9.960,83 RSD = 2.091.774,30

Nazimad

395 kom x 9.960,83 RSD = 3.934.527,85

Prasad

620 kom x 5.269,17 RSD = 3.266.885,40

Ukupno divlje svinje RSD = 24.843.617,74

Divlje patke

1.500 kom x 882,50 RSD = 1.323.750,00

Divlje guske

30 kom x 1.871,67 RSD = 56.150,10

UKUPNO TURISTIČKI Odstrel RSD = 113.597.248,40

Prihodi od mesa divljači:

Jelensko meso	64.480 kg	x	266,67	RSD =	17.194.881,50
Srneće meso	405 kg	x	443,33	RSD =	179.548,65
Divlja svinja	50.375 kg	x	164,17	RSD =	8.270.063,75

UKUPNO MESO DIVLJAČI RSD = 25.644.493,90

Usluge u lovu:

Organizacija lova krupne divljači	600 org.	x	4.958,33 RSD	=	2.974.998,00
Organizacija lova sitne divljači	100 org.	x	1.754,17 RSD	=	175.417,00
Lovočuvar-stručni pratilac	1.900 l/dan	x	4.958,33 RSD	=	9.420.827,00
Korišćenje terenskog vozila	30.000 km	x	62,50 RSD	=	1.875.000,00

UKUPNO USLUGE RSD = 14.446.242,00

UKUPNI DESETOGODIŠNJI PRIHODI RSD = 153.687.983,40

PROSEČNO GODIŠNJE RSD = 15.368.798,30

13.2. UKUPNI RASHODI OD GAZDOVANJA LOVIŠTEM

Troškovi ishrane divljači u RSD	=	103.870.745,66
Zdravstvena zaštita divljači u RSD	=	2.307.195,20
Održavanje i izgradnja LTO u RSD	=	1.536.251,00
Održavanje proseka i livada u RSD	=	33.095.915,20
Obrada i skladištenje odstreljene divljači u RSD	=	4.521.294,00

Pogonska režija u RSD	=	87.017.857,42
Naknada za korišćenje lovostajem zaštićenih vrsta u RSD	=	10.773.329,00

UKUPNO RASHODI U RSD = 243.122.548,48

13.3. INVESTICIONA I DRUGA ULAGANJA U LOVIŠTE

Terenskih vozila 1 x 4.300.000,00 RSD	=	4.300.000,00
Karabina sa opt. nišanom 3 x 275.000,00 RSD	=	825.000,00
Dvogleda 3 x 115.000,00 RSD	=	345.000,00
Podizanje novih ograde 10 km x 1.440.460,87 RSD	=	14.404.608,70

UKUPNE INVESTICIJE RSD = 19.874.608,70
GODIŠNJE INVESTICIJE RSD = 1.987.460,87

UKUPAN DESETOGODIŠNJI RASHOD RSD = 262.997.157,18
PROSEČNO GODIŠNJE RSD = 26.299.715,71

BILANS SREDSTAVA

PRIHODI ZA DESET GODINA RSD	153.687.983,40
RASHODI RSD	262.997.157,18
NEGATIVNA RAZLIKA RSD	109.309,173,78
PROSEČNO GODIŠNJI PRIHODI RSD	15.687.983,40
PROSEČNO GODIŠNJI RASHODI RSD	26.299.715,71
NEGATIVNA RAZLIKA GODIŠNJE RSD	10.930.917,38

Ekonomsko finansijski plan gazdovanja lovištem Apatinski Rit je rađen na bazi aktualnog cenovnika za ulovljenu divljač i usluge u lovu za lovnu 2022-2023 godinu u smislu prihoda , a troškovi na bazi izvođačkog plana za 2022. godinu. Obzirom na iskazanu ukupnu bilansu a uvažavajući značaj lovišta Apatinski Rit, jasno je da će i upravljač lovištem (JP Vojvodinašume, ŠG Sombor) i naravno vlasnik (Republika Srbija) morati naći način za obezbeđenje dodatnih sredstava. Naime, iskazana bilansa podrazumeva sredstva za elementarno funkcionisanje lovišta.

14. OPŠTI PODACI O PROJEKTANTU LOVNE OSNOVE

14.1. PRAVNA FORMA/PRETEŽNA DELATNOST/ŠIFRA DELATNOSTI

JP „Vojvodinašume“ Petrovaradin
ŠG „Sombor“ Sombor
Apatinski put 11, Sombor

Pretežna delatnost preduzeća je **uzgoj i korišćenje šuma**.

Šifra delatnosti je **02010**.

14.2. OSNOVNI PODACI O LICU SA LICENCOM ZA IZRADU PLANSKIH DOKUMENATA I BROJ LICENCE

Projektanti:

Čedomir Pelkić, dipl. ing.
ID 0059

Bojan Tadić, dipl. ing.
ID 0075

Odgovorno lice:

Direktor ŠG
Srđan Peurača, mas. ing.